

Štefan Hríb
O Bohu, ktorý neexistuje
V akej realite žijeme?

Vydavateľstvo W Press, 2025

• 24

Werner Heisenberg

- Najmenšie jednotky hmoty nie sú v skutočnosti fyzické objekty v bežnom zmysle, sú to formy, idey, ktoré môžu byť jednoznačne vyjadrené len v matematickom jazyku.

• 35

Byť v nebeskom kráľovstve s vedomím, že môj kolega, matka, brat či kamarátka sa kdesi inde už len trápia, lebo nemali dar pravej viery alebo mali kruté detstvo, alebo zažili skazenú cirkev, a preto odmietli aj jej Boha, je sklúčujúce. Alebo budú spomienky na našich milovaných vymazané? Znesie tento stav pomenovanie nebo?

A potom – je nebo pre katolíkov, ako sa občas verilo? Alebo aj pre protestantov, ako sa neskôr pripustilo? A pre ľudí východných náboženstiev? To už nie? Tí sa pekelné mýlia? A čo miliardy agnostikov, pochybovačov, rebelov a dnešných ateistov? Najmä tých bude plné peklo? Alebo sa stihnú na poslednú chvíľu ospravedlniť, že si dovolili neveriť? Ak by takto stála voľba, asi by som dúfal, že to neurobia. Ak existuje Dobro s veľkým D, naozaj je také úzkoprsé, že nezahŕňa celé stvorenstvo, ale len správne veriacich a potom ešte na poslednú chvíľu súhlasiacich?

Možnosť, že niekto odmietne Dobro, vyzerá byť podmienkou slobody. Ale peklo plné ľudí z rôznych dôvodov neschopných milovať, ľudí chybujúcich, slabých, rozvedených či podvádžajúcich, ľudí bez spovedí či sviatostí, ľudí neveriacich či zle veriacich, ľudí z nesprávnych kultúr a kútov sveta je horor, nie dobrá správa.

• 36

Jedno z františkánskych pochopení sveta hovorí, že Kristus neprišiel, aby nás svojou obeťou zmieril s nahnevaným Bohom, a tým nás zachránil. Išlo skôr o opak – prišiel, aby sme videli, že Boh na nás nie je nahnevaný, že je na našej strane, a to až po tú mieru, že ani vražda Krista, ani žiaden iný „kiks“ z našej strany, teda ani absencia viery, to nikdy nezmení.

• 59

Veľkou témou ľudstva je dnes ekológia. Až takou veľkou, že niektorí mladí ľudia v snahe pomôcť ohrozenej Zemi odmietajú mať deti, a oberajú sa tak o jeden z najkrajších vzťahov vôbec. Akoby bola príroda dôležitejšia než človek. Vraj treba obmedziť populáciu. Pre iných je, naopak, človek pánom Zeme, takže ju môže bezmedzne využívať. A drancovať.

Oboje zjavne plodí problémy. Rozumná sa javí stredová pozícia, že príroda má svoju vlastnú hodnotu

a človek rovnako, a oboje je preto hodné ochrany. Ale má dnes bohatý Západ právo vyžadovať od rozvojových krajín, aby spomalili svoj beh za prosperitou? A má on sám brzdiť svoj rast aj za cenu ekonomických problémov, ktoré hrozia triumfom takých elít, ktoré prinesú skutočnú ekologickú bezohľadnosť? Nevieme zatiaľ dobre odpovedať. Vieme prijať a hneď aj odmietnuť Green Deal, vieme sa kvôli tejto téme neznášať, ale chýba tomu hlbšie porozumenie. Jedno sa pritom ponúka. Ak je Boh prítomný v každej rastline, kopci, rieke či živočíchovi, z definície to vytvára rešpekt k prírode a neotrasiteľný dôvod na priateľské spolužitie s ňou. Všadeprítomnosť je zjavne ekologická.

• 72

Karel Satoria

- *Biblia* sa začína slovom „na počiatku“. Rovnakým spôsobom sa začína Jánovo evanjelium. „Na počiatku“ sa po latinsky povie *in principio*, čo ale neznamená „na počiatku“, dá sa to preložiť skôr ako „v podstate“, nie je to časový údaj. Pomohlo mi to lokalizovať Boha nie ako niekoho, kto bol prvý hýbateľ, ale ako toho, kto je mojím princípom.

(...)

Bohom sa nezaobieram z náboženskej povinnosti, ale pretože chcem porozumieť svojmu princípu. Chcem porozumieť, prečo som. Až vtedy, keď sa priblížim k tomu, čo je mojím princípom, budem rozumieť tomu, čo mám robiť a čo sa má so mnou v živote stať.

• 80

Tomáš Halík

- Keď hovoríme o Bohu, musíme povedať, že presne nevieme, kto je, a vlastne nevieme, čo v prípade Boha znamená existovať. Boh totiž existuje inak, ako existujú veci. Slovo existovať má mnoho významov. Ak niekto hovorí, že Boh neexistuje, a myslí tým, že Boh neexistuje tak, ako existujú veci, tak má pravdu. Väčšina ateistov nie je proti Bohu, ale proti takým predstavám Boha, ktoré sú karikatúry. Boh je nevysvetliteľné tajomstvo a nemôžeme sa zaoberať bez obrazov. (...) Keď hovoríme o tom, kto Boh je, tak si musíme byť vedomí, že používame metafory a podobenstvá. Protikladom viery v biblickom zmysle nie je ateizmus, ale modloslužba. Teda že obrazy a metafory chápeme ako skutočnosť.

• 85

Tomáš Halík

- Z *Biblie* (...) nemožno vytiahnuť jeden správny obraz Boha. *Biblia* je symfónia, preto je krásna, že je tam toľko napätia. Treba sa ponoriť do jej sveta, nie robiť z neho ideológiu. Najzaujímavejší obraz Boha v *Biblii* je toto: Boh sa nerovná celku sveta, Boh je vo všetkom, ale zároveň ho presahuje. Keby sme chápali Boha ako oddeleného od sveta, bola by to heréza deizmu. Pavol hovorí: V Bohu žijeme, hýbeme sa a sme. Ale hoci Boh je vo svete všadeprítomný, svet nie je celý Boh, lebo keby bol, bolo by v ňom všetko božské a správne a už sa po Bohu nepotrebujem pýtať.

• 87

Tomáš Halík

- Ak šírimo predstavu Boha, ktorý sa mstí, tak to je od diabla. Ignác z Loyoly, môj veľký inšpirátor, hovorí o potrebe duchovného rozlišovania: Čo v nás rôzne obrazy Boha, myšlienky, zážitky zanechávajú? Ak zanechávajú hnev a agresivitu, to nie je od Boha. Ak zanechávajú slobodu a radosť, to je Božie.

• 92

Tomáš Halík

- Boh hovorí, ale nie vždy ho počujeme. Potrebujeme aj chvíľu trpezlivosti.

• 101

Ladislav Heryán

- Tajemství není něčím, co je člověku zatajeno, nýbrž pozváním k odhalování toho, co nebude nikdy pochopeno plně, neboť jak říká Hospodin Mojžíšovi: „Nebudeš moci spatřit mou tvář. Žádný člověk mě nemůže spatřit a zůstat naživu.“. Je to úžasné starozákonné vyjádření našich lidských limitů v poznání Boha.